

37 תְּתַבְּלֵת שְׁלֵא הִטִּילָה בְּבִגְד אֵינָה מְעַבְּבַת אֶת הַלְּבָן, וְהַמְטִיל
38 אַרְבַּעַה חוּטֵי לֶבָן בְּמִקּוֹם שְׁנַיִם לֶבָן וּשְׁנַיִם תְּכֵלֶת, יֵצֵא. וְכֵן הַלְּבָן אֵינּוּ
39 מְעַבְּבֵת אֶת הַתְּכֵלֶת, וְהַמְטִיל בְּבִגְד אַרְבַּעַה חוּטֵי תְּכֵלֶת יֵצֵא.
40 וְכֵן לִגְבֵי תְּפִילִין, תְּפִלָּה שֶׁל יָד שְׁלֵא הִנִּיחָה אֵינָה מְעַבְּבַת אֶת תְּפִילָּה
41 שֶׁל רֵאשִׁי, וְהַמְנִיחָה תְּפִילָּה שֶׁל רֵאשִׁי לְבִדָּה קִיָּים מִצּוּתָהּ, וְתְּפִילָּה שֶׁל
42 רֵאשִׁי אֵינָה מְעַבְּבַת אֶת שֶׁל יָד, וְאִם הִנִּיחַ שֶׁל יָד לְבִדָּה קִיָּים מִצּוּתָהּ.

גמרא

43 שְׁנַיִם בְּמִשְׁנֵיתֵינוּ שֶׁתְּכֵלֶת וּלְבָן אֵינִם מְעַבְּבִים זֶה אֶת זֶה. הַגְּמָרָא
44 מְבַרְרַת כְּשִׁיטַת מִי הִיא נִאמְרָה: לֵימָא מְתַנִּיתִין דְּלֵא כְּרַבִּי – שְׁמַא
45 נִאמְרָ שְׁמִשְׁנֵיתֵינוּ אֵינָה כְּשִׁיטַת רַבִּי, דְּתַנְיָא, נִאמְרָ (בְּמִדְּבַר טו' לט) 'זְהִיָּה
46 לְכֶם לְצִיצַת וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ', וְכִיּוֹן שֶׁנִּקְטָה הַתּוֹרָה לְשׁוֹן יַחֲדָי מִצּוּת
47 צִיצִית שִׁישׁ בַּה שְׁנֵי מִיָּנִים דְּהֵיִינוּ לְבָן וְתְּכֵלֶת, מְלַמֵּד שְׁמַעְבְּבִין זֶה
48 אֶת זֶה, וְאִם חָסַר אֶחָד מֵהֶם אֵינּוּ יוֹצֵא יְדֵי חוּבָה, דְּכַרְי רַבִּי. וְהַקְּמִים
49 אוֹמְרִים, אֵינְן הִתְּכֵלֶת וְהַלְּבָן מְעַבְּבִין זֶה אֶת זֶה, אִם כֵּן נִמְצָא
50 שְׁמִשְׁנֵיתֵינוּ כְּחַכְמִים וְלֹא כְּרַבִּי.

51 מְבַרְרַת הַגְּמָרָא: מֵאֵי מְעַבְּבֵי דְּרַבִּי – מַזְהוּ טַעְמֵנוּ שֶׁל רַבִּי, דְּכֵתִיב
52 בַּפְּסוּק (שֵׁם טו' לח) 'צִיצַת הַכֹּהֵן', וּמִשְׁמַע שֶׁהַחוּטִים צָרִיכִים לִהְיוֹת מִמִּין
53 כֹּהֵן – מֵאוֹתוֹ מִן שְׁמִמְנוּ נַעֲשֶׂה הַכֹּהֵן, דְּהֵיִינוּ מִחוּטֵי לֶבָן שֶׁהָרִי רֹב
54 הַטְּלִיתוֹת לְבָנוֹת הֵן, וְכֵתִיב שֵׁם עוֹד 'פְּתִיל תְּכֵלֶת' דְּהֵיִינוּ שְׁצִירָן
55 לְתַת בְּצִיצִית גַּם חוּטֵי צִמְר הַצְּבוּעִים בְּתְּכֵלֶת, וְאִמְרָ דְּרַבִּי מֵאֵי לֵאחֲרָ
56 מִכֵּן (שֵׁם טו' לט) 'וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ' בְּלִשׁוֹן יַחֲדָי, וּמִשְׁמַע שְׁאֵינּוּ יוֹצֵא עַד
57 דְּאִיכָא תְּרוּיְהוּ בְּחֵד – עַד שִׁיְהִי בְּכַנֵּף אֶחָד גַּם לְבָן וְגַם תְּכֵלֶת.
58 מוֹסִיפָה הַגְּמָרָא לְבַרְר: וְרַבִּינָן – וּמַזְהוּ טַעְמֵם שֶׁל חַכְמִים שֶׁתְּכֵלֶת וּלְבָן
59 אֵינִם מְעַבְּבִים זֶה אֶת זֶה. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: כִּיּוֹן שֶׁנִּאמְרָ 'וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ'
60 בְּלִשׁוֹן יַחֲדָי, כָּל חֵד לְחוּרְיָה מְשַׁמַּע – מִשְׁמַע שִׁיכּוֹל לְתַת כֹּל אֶחָד
61 לְבַדּוֹ, דְּהֵיִינוּ אוֹ אֶת הַתְּכֵלֶת אוֹ אֶת הַלְּבָן, וְיוֹצֵא בְּכֶן. מְסִימַת
62 הַגְּמָרָא: לֵימָא דְּלֵא כְּרַבִּי – אִם כֵּן נִאמְרָ שְׁמִשְׁנֵיתֵינוּ אֵינָה כְּשִׁיטַת
63 רַבִּי, הַסּוֹבֵר שֶׁתְּכֵלֶת וּלְבָן מְעַבְּבִים זֶה אֶת זֶה.

64 הַגְּמָרָא דּוּחָה שְׁנִיתָן לְבִאָר אֶת מִשְׁנֵיתֵינוּ אֶף לְשִׁיטַת רַבִּי: אִמְרָ רַב
65 יְהוּדָה אִמְרָ רַב, אִפִּילוּ תֵימָא – אִפִּילוּ תֵאמְרָ שְׁמִשְׁנֵיתֵינוּ כְּרַבִּי הִיא,
66 וְלַעוֹלָם תְּכֵלֶת וּלְבָן מְעַבְּבִים זֶה אֶת זֶה וְאִם הִטִּיל רַק אֶחָד מֵהֶם לֹא
67 יֵצֵא, וְלֹא נִצְרָכָא – לֹא הוּצְרָכָה הַמְּשֻׁנָּה לומר שְׁאֵינִם מְעַבְּבִים, אֲלֵא
68 לְקַדָּם – לַעֲנִין שֶׁהַמְּקִדִים לְתַת חוּטֵי תְּכֵלֶת לְפָנֵי הַלְּבָן שֶׁלֹּא בְּדִין,
69 בְּדִיעֵבֵד יִכּוֹל לְתַת אֶת הַלְּבָן אַחֲרֵיהֶם, וְאֵינּוּ צָרִיךְ לְהַסִּיר אֶת חוּטֵי
70 הַתְּכֵלֶת וְלִתֵּינֵם שׁוֹב לְאַחֲרָ הַלְּבָן. וְהִינֵן מִצְּאֵנוּ שֶׁכֵּךְ הָדִין, דְּתַנְיָא,
71 מְצֻוָּה לְהַקְּדִים לְבָן לְתְּכֵלֶת, וּבְדִיעֵבֵד אִם הַקְּדִים תְּכֵלֶת לְלְבָן,
72 יֵצֵא, אֲלֵא שְׁחִיפָר מְצֻוָּה.

73 הַגְּמָרָא מְבַרְרַת מַזְהוּ הִיא כּוּוֹנַת הַבְּרִייתָא 'חִסְרָ מִצּוּה: מֵאֵי חִיפָר
74 מְצֻוָּה,
75

1 בְּלֵאוּ דְּלֵא תְּסוּר', כְּלוּמַר, בְּדַבְרִים הָאִסוּרִים מְדַבְּרֵי חַכְמִים,
2 שֶׁהִסְמִיכוּ אֶת אִסוּרֵיהֶם עַל מֵאמְרָ הַכְּתוּב (דְּבָרִים י' יא) 'לֹא תְּסוּר מִן
3 הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יְמִין וְשְׂמָאל', וְכַגּוֹן אִסוּר טַלְטוּל מוֹקְצָה,
4 שִׁיטוֹדוֹ מְדַבְּרֵי חַכְמִים, וּבְמִקּוֹם שֶׁנִּצְרָךְ לְהַכְּנִיס אֲבָנֵי מוֹקְצָה לְבֵית
5 הַכֶּסֶא כְּדִי לְקַנֵּחַ בְּדוֹן, הַתִּירוּהוּ, שֶׁלֹּא הַעֲמִידוֹ דְּבַרֵיהֶם בְּמִקּוֹם כְּבוֹד
6 הַבְּרִיּוֹת, אֲבָל בְּאִסוּרֵי תּוֹרָה, כְּאִסוּר הַעֲבַרַת מִשָּׂא אַרְבַּע אַמּוֹת
7 בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, מְחוּיָב לְהַתְּבוּזוֹת וְלֹא לְעַבּוֹר עֲלֵיהֶם בְּקוּם וְעִשָּׂה.

8 הַגְּמָרָא מְבִיאָה שִׁישׁ שְׁהִי מְסַפְרִים מַעֲשֶׂה זֶה בְּאוּפְן אַחֵר: וְאִיכָא
9 דְּאִמְרָי, מְהֵתֵם אִמְרָ לִיָּה – יֵשׁ הָאוּמְרִים שֶׁכְּבַר מַעַת הִיּוֹתֵם בְּאוֹתוֹ
10 הַמִּקּוֹם שֶׁנִּחְתְּבָה טְלִיתוֹ שֶׁל מַר בַּר רַב אֲשִׁי אִמְרָ לוֹ רַבִּינָא שֶׁנִּחְתְּבָה
11 טְלִיתוֹ, וְאִמְרָ לִיָּה מַר בַּר רַב אֲשִׁי. מֵאֵי דְּעֵתִיךְ, לְמִישְׁדֵּיָהּ – מַזְהוּ הִיא
12 דַּעֲתָךְ וְכוּוֹנַתְךָ בְּמַזְהוּ שֶׁאֵתָהּ מוֹדִיעֵנִי שֶׁנִּפְסְלָה טְלִיתִי, הָאֵם כְּדִי
13 שֶׁאִפְשֻׁטְנָה וְאִשְׁלִיכְנָה, וְהָאִמְרָ מַר, גְּדוּל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת שְׁדוּחָה אֶת
14 לֹא תַעֲשֶׂה שְׁפִתְזוּרָה, וְאִם כֵּן, אֵינִי צָרִיךְ לְהַתְּבוּזוֹת וּלְפִשׁוּט טְלִיתִי
15 בְּמִקּוֹם שְׂרָבִים מְצוּיִים. מַקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְהָא תְּרַנְמָה רַב בַּר שְׁבָא
16 קָמִיה דְּרַב כְּהֵנָא, שֶׁכָּל מַזְהוּ שֶׁאִמְרוּ חַכְמִים שֶׁכְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת דּוּחָה לֹא
17 תַעֲשֶׂה שְׁבִתוּרָה, אֵינּוּ אֵלֵא בְּלֵאוּ דְּלֵא תְּסוּר', כְּלוּמַר, בְּדַבְרִים
18 הָאִסוּרִים מְדַבְּרֵי חַכְמִים, אֲבָל בְּאִסוּרֵי תּוֹרָה, כְּאִסוּר הַעֲבַרַת מִשָּׂא
19 אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, מְחוּיָב לְהַתְּבוּזוֹת וְלֹא לְעַבּוֹר עֲלֵיהֶם
20 בְּקוּם וְעִשָּׂה, וְאִם כֵּן אֵיךְ הַמְּשִׁיךְ מַר בַּר רַב אֲשִׁי לְלִבוּשׁ אֶת טְלִיתוֹ
21 בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים.

22 מְתַרְצַת הַגְּמָרָא: הֵקָא נְמִי – גַּם כֵּאֵן לֹא עֵבֵר אֵלֵא עַל אִסוּר דְּרַבְנָן,
23 כִּיּוֹן שֶׁלֹּא הֵלֵךְ בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים שֶׁאִסוּרָה מִן הַתּוֹרָה, אֵלֵא בְּכַרְמְלִית,
24 שֶׁאִסוּר הַעֲבַרַת מִשָּׂא בְּתוּכָה, דְּרַבִּינָן הִיא – אֵינּוּ אֵלֵא מְדַרְבָּן.

הדרן עלך הקומץ רבה

פרק רביעי - התכלת

25 בְּפֶרֶק זֶה יִתְבָּארוּ הַמִּצּוֹת שֶׁאֵינן חֲלָקִיָּה מְעַבְּבִים זֶה אֶת זֶה, וְכֵן דִּינֵי
26 מִנְחַת חֲבִיתִין.

משנה

27 מִשְׁנֵיתֵינוּ מְבִאֵרַת אֶת דִּין הַמְּקִיִּים חֶלֶק מִמִּצּוֹת צִיצִית אוֹ תְּפִילִין,
28 וּבְגָמְרָא יִתְבָּארוּ אֲגַב כֶּךָ רֹב הַלְּבוֹת צִיצִית.
29 נִאמְרָ בְּתוֹרָה (בְּמִדְּבַר טו' לח) 'וְעִשׂוּ לָהֶם צִיצַת וּגו', וְנִתְּנוּ עַל צִיצַת הַכֹּהֵן
30 פְּתִיל תְּכֵלֶת'. מִמַּזְהוּ שֶׁנִּאמְרָ 'צִיצִית הַכֹּהֵן' לְמַדְנָו שְׁצִירָן שִׁיְהִי
31 הַחוּטִים מִמִּין הַבִּגְד, וְכִיּוֹן שֶׁרֹב טְלִיתוֹת לְבָנוֹת הֵן מְבוּאָר שְׁכוּוֹנַת
32 הַתּוֹרָה לְחוּטֵי לְבָן, שֶׁעֲלֵיהֶם מְצוּה לְתַת עוֹד פְּתִיל תְּכֵלֶת.
33 בְּגָמְרָא הִלְחֵן (א) נִפְסְקָה הַלְּכָה כְּבֵית שְׁמַאי הַסּוֹבְרִים שִׁישׁ לְתַת
34 בְּכָל כֹּהֵן אַרְבַּעַה חוּטִים, דְּהֵיִינוּ שְׁנֵי חוּטֵי לְבָן וּשְׁנֵי חוּטֵי תְּכֵלֶת.
35 מִשְׁנֵיתֵינוּ מְבִאֵרַת מַזְהוּ דִּין צִיצִית שֶׁנִּתְּן בַּה רַק אֶחָד מִמִּינֵים אֵלֵּה:

אגרות קודש

ב"ה, ו' ניסן, תשי"ז

ברוקלין.

ש"ב הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצי"צ רב פעלים מו"ה שמואל מנחם מענדל ש"י

שלום וברכה!

... בודאי מתכוונים למבצע חלוקת מצה שמורה, ולא כבכל שנה אלא בהוספה, שהרי נתרבה
מספר אלה שמכירים בהם ונתוסף ג"כ בההתעוררות דלבן של ישראל אשר גם בגלותא כשישנה היא בכ"ז
הלב ער להקב"ה ולגאולה, וגאולה ענינה לכל לראש מיצר הרע.

נעם לי ביחוד לקרות ע"ד הביקורים בישובים השונים ובודאי גם בזה יוסיפו, ויה"ר שההצלחה
תראה גם לעיני בשר, שהרי נחוץ זה בשביל להוסיף בתוספת הכחות וההשתדלות בפעולות האמורות...

49 שרוב הטליתות לבנות ודאי כוונת התורה היא לחוטי לבן דווקא,
 50 ואם כן גם בטלית שכולה תכלת הם קודמים לחוטי התכלת הכתובים
 51 אחריהם בפסוק.
 52 יישוב אחר לשיטת רבי עם משנתנו: **אֵלָא אָמַר רַבָּא**, לעולם אין
 53 משנתנו עוסקת בסדר נתינת החוטים, ומה שהקשנו שהמשנה אינה
 54 כרבי הסובר שתכלת ולבן מעכבים זה את זה, באמת גם למשנתנו
 55 הם מעכבים, ולא נצרכא המשנה לומר שאינם מעכבים, אלא
 56 לַגְרַדוּמִין – לדין חוטי ציצית שנקרעו ונתרו מהם שיריים, דאי
 57 אינרדם תכלת וקאי לבן – שאם נקרעו חוטי התכלת ונתרו רק חוטי
 58 הלבן, ואי אינרדם לבן וקאי תכלת – ואם נקרע הלבן ונתרו
 59 התכלת, לית לן פה – אין זה מעכב והציצית כשרה. וראיה לכך,
 60 דאמרי בני רבי חייא, גרדומי תכלת – שיירי חוטי ציצית שנקרעו,
 61 בשרין, וכן גרדומי אוזב – שיירי אגודת אוזב שמוים בה על טמאי
 62 מת לטהרם, שנקרעו גבעולי האוזב ונשתיר מהם כל שהוא, בשרין
 63 להוות בהם.
 64 הגמרא עוברת לדון בדין שיירי ציצית. מבררת הגמרא: וכןמה שיעור
 65 גרדומין – השיירים, שבהם כשרה הציצית. אמר בר המורוי אמר
 66 שמואל, צריך שישתייר מהחוטים כדי לענבן – לסובבם סביב עצמם
 67 ולעשות מהם קשר עניבה, אך בפחות מכך הציצית פסולה.
 68 איבעיא להו, בשיעור כדי לענבן, האם הכוונה לשיעור גדול שנוכל
 69 לענבן בולתו בהדרגה – לסובב ולקשור את כל שמונת החוטים יחד,
 70 או דקמא – או שמוא מספיק שיעור קטן שנוכל לענוב רק כל חד וחד
 71 מהחוטים לחודיה – לבדו. אומרת הגמרא: תיקו – תעמוד שאלה זו
 72 בספק.
 73 ספק נוסף בדין זה: בעי רב אשי, אם היו החוטים אלימי דלא מיענבי
 74 – חוטים עבים שמפני עוביים אי אפשר לקשור את שייריהם, ואי הוו
 75 קמיני מיענבי – אך נשתייר מהם שיעור כזה שאם היו דקים היה
 76 אפשר לקשרם, מאי – מה דינם. אמר ליה רב אחא פריה דרבא
 77 לרב אשי, כיון שאם היו החוטים דקים היינו מכשירים אותם, עכשיו
 78 שהם עבים כל שכן שנכשירם, דמינבר מצותיהו – שהרי מצות
 79 ציצית ניכרת בהם יותר מחמת עביימ.
 80 לעיל (ע"ה) נחלקו רבי וחכמים אם לבן ותכלת מעכבים זה את זה.
 81 מבררת הגמרא: וימאן תנא דפליג עליה דרבי – מי הוא החולק על רבי
 82 וסובר שתכלת ולבן אינם מעכבים זה את זה. מבארת הגמרא: האי
 83 תנא הוא, דתניא, רבי יצחק אומר משום רבי נתן, שאמר משום
 84 רבי יוסי הגלילי, שאמר משום רבי יוחנן בן נורי, העושה ציצית ואין
 85 לו תכלת, מטיל לבן בכל החוטים, שאין חסרון התכלת מעכב.
 86 הגמרא מביאה הלכה בענין קשרים שבציצית: לעיל הובאו דברי בני
 87 רבי חייא ששיירי חוטי ציצית כשרים, אמר רבא, שמע מינה מדין
 88 זה, שצריך לקשור את חוטי הציצית על כל חוליא וחוליא – לאחר
 89 כל שלשה כריכות שבגדיל, ולא רק בסוף כל החוליות, דאי סלקא
 90 דעתך – שאם תעלה על דעתך לומר שלא צריך לקשור אחרי כל
 91 חוליא, אם כן, כיצד נבאר האי דאמרי – את מה שאמרו בני רבי
 92 חייא לעיל, גרדומי תכלת (שיירי ציצית) בשרין, וגרדומי אוזב
 93 בשרין, הרי בשיירי ציצית, בין דאישתרי ליה עילאי – כיון שנקרעו
 94 החוטים והותר הקשר העליון שבסוף הגדיל, אישתרי ליה פולה –
 95 הותר כל הגדיל, אלא ודאי יש קשר לאחר כל חוליא, ועל כן גם
 96 כשנקרע הקשר האחרון עדיין מתקיים הגדיל בקשרים האחרים.

1 אֵלִימָא – אם נאמר שחיסר מצוה דלבן לגמרי והרי הוא כאילו לא
 2 נתנו כיון שלא הטילו ראשון, ומכל מקום קיים מצוה דתכלת מפני
 3 שאין הסדר מעכב, אי אפשר לומר כן, כיון שעל פי ברייתא זו תירצנו
 4 את משנתנו כדברי רבי שאינם מעכבים היינו בסדר נתינתם, והרי
 5 לרבי לבן ותכלת עובי מעכב אהררי – מעכבים הם זה את זה, ואם
 6 הטיל תכלת תחילה לא קיים מצות לבן, ודאי אינו יוצא גם במצות
 7 תכלת.
 8 על כן מבארת הגמרא את הברייתא באופן אחר: אמר רב יהודה
 9 אמר רב, מה הכוונה יצא אלא שחיסר מצוה, שחיסר מצוה ועשה
 10 מצוה, עשה מצוה היינו שיצא ידי חובת לבן ותכלת, ומאי חיסר
 11 מצוה, דלא עבד – שלא עשה מצוה מן המובהק, כיון שלא נתן את
 12 הלבן ראשון וחיסר בכך מצות הקודמה.
 13 לעיל (ע"ה) פירש רב שהלבן אינו מעכב את התכלת היינו שאם נתן
 14 תכלת תחילה יצא. מקשה הגמרא: התינה – אמנם מובן מהו לבן
 15 דאינו מעכב את התכלת, אך מה ששינו בתחילת המשנה לגבי
 16 תכלת דאינה מעכבת את הלבן, מאי היא – כיצד נפרש זאת, הרי
 17 אין לבאר שאם נתן לבן תחילה אין זה מעכב, כיון שכך הדין
 18 לכתחילה להקדים הלבן. מתרצת הגמרא: אמר רמי בר חמא,
 19 לעולם גם ברישא כוונת המשנה לסדר נתינת החוטים, ולא נצרכא
 20 – לא הוצרכה המשנה להשמיענו שהנותן לבן תחילה אין התכלת
 21 מעכבת, אלא לטלית שכולה תכלת שבה יש לתת תחילה את חוטי
 22 התכלת, ומחדשת המשנה שמכל מקום אם נתן את הלבן קודם אין
 23 זה מעכב.
 24 איתמר נמי – וכן נאמר בבית המדרש כדברי רב שמשנתנו עוסקת
 25 בסדר נתינת החוטים, אמר ליה לוי לשמואל, אריוך – מלך, לא
 26 תיתיב אברקך – אל תשב על רגליך, עד דמפרשת לי להא מילתא
 27 – עד שתפרש לי דבר זה ששינו, התכלת אינה מעכבת את הלבן
 28 והלבן אינו מעכב את התכלת, מאי היא – מה כוונת המשנה. אמר
 29 ליה, לא נצרכא המשנה להשמיענו דין זה, אלא לפרין בציצית –
 30 לנותן ציצית בסדין לבן, דמצוה לאקדומי לבן ברישא – להקדים
 31 לבן בתחילה, מאי מעמא, שנאמר בתחילה (במדבר טו לח) 'הכנה',
 32 ולמדנו מכאן שיהיו החוטים ממיין כנה דהיינו חוטי לבן כמבואר
 33 לעיל (ע"ה), ורק אחר כך נאמר 'פתיל תכלת', ואי אקדים תכלת
 34 ללבן – ומחדשת המשנה שאם הקדים את התכלת שלא כדין, לית
 35 לן פה – אין זה מעכב.
 36 הגמרא חוזרת ומקשה לפי זה מתחילת המשנה: התינה – מובן על פי
 37 זה מהו לבן דאינו מעכב את התכלת אם ניתנה לפניו, אך תכלת
 38 דאינה מעכבת את הלבן, מאי היא, הרי כך הוא הדין שהלבן ניתן
 39 תחילה. אמר (ליה) רמי בר חמא, לא נצרכא המשנה להשמיע דין
 40 זה, אלא לטלית שכולה תכלת, דמצוה לאקדומי בה תכלת
 41 ברישא, דהכנה מין כנה – כיון שדין הקדמת הלבן נלמד מכך שמיין
 42 הכנה נאמר קודם, ובטלית שכולה תכלת מין הכנה הוא חוטי תכלת
 43 ועל כן יש להקדים, ובטלית שכולה תכלת מין הכנה הוא חוטי תכלת
 44 שמכל מקום אם הקדים את הלבן לית לן פה – אין זה מעכב.
 45 לדברי רמי בר חמא, בטלית שכולה תכלת צריך לתת את חוטי
 46 התכלת בתחילה, לפי שמיין הכנה הוא תכלת. מקשה הגמרא: אמר
 47 רבא, מדי ציבעא קא גרים – וכי מדרשת 'הכנה מין כנה' למדנו
 48 שצריכים החוטים להיות בצבע הטלית אף כשאינה לבנה. הרי כיון